

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888-1948/1990. 9. (69) évf.
8-10. szám. 1998 augusztus-október. Ára: 1000 lej.

UNITÁRIUSOK TALÁLKOZÓJA SZÉKELYUDVARHELYEN 1999. augusztus 14-én

A Homoródmentén végzett Esperesi Vizsgálószék alkalmával több egyházközségben megemlékeztek a homoródfürdői "unitárius búcsúról", amelyet mindig augusztus közepén tartottak. Ez volt az az első zsenge ünnep, amikor az új kenyérből úrvacsorát vett Homoród népe. Minden évben

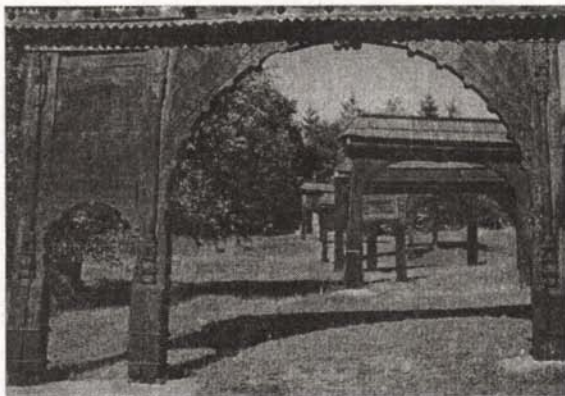
eljött ide az unitárius székelység 1945 előtt, hogy találkozzék, vigadjon, s elbeszélje az áldott kenyér életét egyik találkozótól a másikig. Ilyenkor szép alkalmi istentisztelet, gazdag népiünnepély és táncvigalom tette felejthetlenné az együttlétet - ahol először mutatták

be a székely százszorszépéket az istenes szülők. Sok barátság, boldog házasság indult el egy egész hosszú életre Homoródfürdőről.

Ezt hallva fogant meg bennem a gondolat, hogy jó volna megszervezni egy tágabb ölelésű találkozót, ahol minden évben összegyűlhetnének az unitáriusok. A Szejkénél - mely a legnagyobb székelynek, egyházunk egyik legkiemelkedőbb személyiségének, Orbán Balásznak szellemét és emlékét idézi - nincs jobb hely egész Erdélyben. A felállított székely kapusor és a síremlék történelmi hangulatot, művészi szépséget ad a helynek, mely minden irányból könnyen megközelíthető. Székelyud-

varhelyen hatezer unitárius él, akik tömegalapot adnának ennek a rendezvénynek. A fenti érveket latba vetve, kezdeményeztem és javasoltam a keblitanácsnak a találkozó megszervezését.

A keblitanácsi határozat szószerint így hangzik:

"A Székelyudvarhelyi Belvárosi Unitárius Egyházközség keblitanácsa 1998. augusztus 31-én azt a határozatot hozta, hogy 1999. augusztus 14-én Székelyudvarhelyen, a Szejkén megrendezi az unitáriusok találkozóját hagyományteremtő szándékkal. Ezzel helyet és lehetőséget kíván

adni az unitáriusoknak, bárhol is éljenek a világon, hogy évente egyszer összegyűlhessenek és egymással találkozhassanak. A keblitanács meghagyja, hogy ezután ezt a találkozót az egyházközség mindenkori vezetősége minden év augusztus második szombatjára hívja össze és szervezze meg."

Amint már a keblitanácsi határozatban is szerepel, nemcsak az erdélyiekre gondolunk, hanem a határokon túl élő unitárius hittestvéreinkre is. A Szejke nagyszerű helye lehetne az amerikai és erdélyi testvéregyházközségek egyetemes találkozójának is. Hiszem, hogy ezt a hírt örömmel fogadják a világ unitáriusai.

KEDEI MÓZES

EMLÉKIDÉZŐ ZARÁNDOKLATOM ÜRMÖSÖN

Az ember szavaiban és tetteiben a múlt emléke munkál, és az elmúltak tapasztalata, tanulsága mutatja az utat a jövő felé. A történelmi tudat is e csodálatos örökségnek a része, amelyet nemcsak az emlékezet táplál, hanem az idő átvészoló tárgyi valósága is. Falak, kövek, fák, freskók, tornyok idézik őseink létét, küzdelmét - és múltunkat ismerve értjük meg a jelent, amely a jövőnek hordozója.

Unitárius múltunk és jelenünk fő tükrözője a **110 éves Unitárius Közlöny**, amely igyekezett gyarapítani vallásunkat s a keresztény értékeket.

Nem kis büszkeséggel vallhatom, hogy első olvasmányaim közé tartozott az Unitárius Közlöny. Szerény falusi otthonunkban, a családi tűzhelynél, mindenkihez szóló olvasmány volt e kedves egyházi lap. De számomra unitárius örökséget jelent Balázs Ferenc lelkész „Bejárom a kerek világot” című könyve is, valamint a róla szóló monográfia. Mindkettőt 85 éves korában dedikálta nekem **Máthé Zsigmond** nyugdíjas lelkész-esperes ezzel a beírással: *„Mint e könyv szerzőjének osztálytársa és jó barátja, akivel együtt indult bejárni a kerek világot, boldog vagyok, hogy egy kedves tanítványomnak, Irmának ajánlhatom e könyvet többszöri elolvasásra.”* - illetve: *„Örvendek, hogy Balázs Ferenc néhai tanuló társam és lelkész testvérem életművének megismerése gazdagította tanítványomnak, Irmának lelki világát.”*

Szülfőfalum, Szentábrahám lelkésze volt évtizedeken át Máthé Zsigmond, aki 1899-ben Ürmösön született. Ezért is örvendek, hogy itt lehetek most Ürmösön, az UNOSZ-közyűlésen, és a 100 éves unitárius templom falai közt kedves lelkészemre emlékezhetek. Felidézem többek közt a szombati vallásórák hangulatát, ahol apostoli tanítása által képzeletben bejárhattam a bibliai földeket - hitünkben erősödve. Vallástörténet, történelem, földrajz és irodalom – mind megtanulandó tantárgy volt a nyugati műveltségben is részesült lelkészünk számára. Ezért hétről-hétre nagy szigorúsággal kérdezte vissza a leadott leckét.

Tudásának magva sok tanítványában megfelelő talajra talált. Tanítványa volt Czire Irma tanárnő is, aki e közyűlés egyik vitaindító előadását

tartja „Demográfia - és anyanyelvi oktatás” címen. E témához kapcsolódó szavaltatok és énekszámok is elhangzanak - köztük Füst Milán verssorja:

„Óh, jól vigyázz, mert anyád nyelvét bízták rád a századok, / S azt meg kell védened.”

Tekintetem a szószékre terített vándorabrosz vonzza, mely 88 nőszővetség háromszögű zászlócskáiból készült - az együvé tartozás szimbólumaként. E kép akaratlanul az Unitárius Induló sorait idézi: *„Leng a zászlónk - egy az Istenünk, bár reng a föld, áll a mi hitünk.”* Szerzője **Fekete Lajos**, aki Szentábrahámön született és egy évtizedig volt Ürmös lelkésze. Lelkészi munkája mellett irodalmi tevékenységgel is foglalkozott - szellemi örökséget hagyva így ránk. A közebeden verseiből szavaltak, és elénekelték az Unitárius Indulót. Így adóztak emlékének.

Bennem az „Ének a viharban” című regényének epizódjai idéződtek fel, melyben egy művészhajlamú falusi tanító álmainak megvalósulását és népéhez való visszatérését írja meg. Ürmösre is el tudnám képzelni a cselekmény színhelyét.

A falu utcáján végigsétálva, a kéklő augusztusi ég alatt fel kellett idézzem a tiszteletes asszony, **Máthé Zsigmondné - Bucsi Ilona** alakját is, akinek élete szintén Ürmöshöz kapcsolódik.

Szentábrahámi évei alatt képekben - pasztellekben álmódott. Szakemberek szerint is kivételes tehetség volt - a nagybányai festőiskolában lett volna a helye, hogy hivatásos festővé nője ki magát. Engem is nagy türelemmel tanított festeni. Tőle hallottam először, hogy a festők szerint országunkban Nagybányán, a Zazar-menti Barbi-zonban a legkékebb az ég.

Köszönöm a jó Istennek és az itteni közösségnek ezt az emlékidéző vasárnapot.

Ürmösi zárandoklatom a székelyudvarhelyi unitárius temetőben ért véget, ahol a tisztelet és a kegyelet virágait helyeztem e három kedves személy sírjára. Velem volt Fekete Lajos lelkész lánya és unokája. Éreznem kellett, hogy kötődéssel van életünk tele, léptünkben hordjuk, ar-cunkon jele.

PÉTER IRMA

A szépséges unitárius kislánynyal 1940-ben ismerkedett meg, amikor az egyik végtag egyik részét visszavarrták az anyaország testéhez. Nagyajta piacán ünnep volt. Juliskát hitvestársául választotta, fogadalmi szavát soha meg nem változtatta.

Végigharcolta a második világháborút. Balkezéről hiányoztak az ujjak és a koponyatető csontjának egy darabja. Agyvelejét, itt, csak a bőr borította. Amikor ingcseréje közben jobb felső karjának és vállának roncsolt izmait feleségem meglátta, könnyeit visszafogni nem tudta. A világháború vége felé titokban a harctérről is meglátogatta családját, és a ruhászekrény fogságából, annak ajtója nyílásán két napig nézte kisfiát, mint játszik a gyermek a szoba szőnyegelt padlóján.

A világháború befejezése után sorsüldözött lett, menekülnie kellett. Családjával együtt egy darabig nyugati menekülttáborokban élt, később az Amerikai Egyesült Államokban telepedett le. Családjában 4 gyermek született: Csaba, Lajos, Ilona és András. A gyermekeknek a kapun belül nem volt szabad angolul beszélni.

A viláégés után feleségével először 1991-ben volt itthon. Távollétük alatt feleségének szülei elhaláltak. A még élő rokonok nagy örömmel és szeretettel fogadták. Néhány nap múlva „itthonról” mentek „haza” Budakeszire, a családi ház és a szülőfalu megtekintésére. A szülői ház ajtaját nem nyitotta be, mert fájdalmasan tapasztalta, hogy jogos-jogtalan az egykori szülői ház egy részébe régebbi legjobb barátja költözött be. A szülőföld és az igazi Haza fiatalkori emlékeinek felidézése már-már kibírhatatlan volt számára. Az Óhazából menniök kellett vissza az Újhazába, Amerikába.

Tábori temetés Budakeszin 1997. július 6-án ZÁGONI LAJOS EMLÉKÉRE

Halála előtti utolsó kérése volt, hogy testének porát a szülőföldön, hazájának földjén szórják szét. Érezte, hogy idegen földben halotti porában sem tud megpihenni. Csontjának porát legkisebb fia, András szórta szét a szülői ház mögötti tölgyes-gyertyános erdőben.

Tábori temetés volt. Óhaja szerint faágból készült a nemzeti színű szalaggal összekötött keresztfa. Szembe vele nevének kezdőbetűit testvéröcsém véste gyertyánfába. A fa még élhet néhány évig, azután vele együtt a betűk is mennek további útjukra.

Talán tábori temetés sem volt. Hiányzott a katonai rangnak kijáró tiszteletadás, nem volt sem ágyúlövés, sem harangszó, sem tábori lelkész, sem sírgödör, sem sírhalom. Összesen öt személyből állt az utolsó út búcsúja. Óhaja szerint csak felesége készíthette a fa-

ágakból álló keresztfát, András fia szórhatta szét testének porát. Csontjának porát még egy darabig felfogták az aljnövények levelei, és magukhoz öelve búcsúzkodva megsimogatták. Délután eső lett, innen is tovább kellett menni, és testének utolsó látható maradéka távozott a szülőfalu mélyébe, a végső pihenőhelyre.

Egész életében az „ITTHON”, „OTTHON”, „HAZA” fogalmával küszködött, és lelkében ezekért őrlődött. Utolsó leheletéig szeretete családját és hazáját. Előbbitől éltében, utóbbitól holtában nem tudott megválni. Nem tartott igényt arra, hogy szerettei minden évben legalább egyszer - halottak napján - amerikai sírjára vigyenek virágot, és amerikai gyertya világítsa sírján.

Családszeretetében és hazaszeretetében hatalmas ember volt. Emléke örökre maradjon meg emlékezetünkben.

A fenti sorok után kívánczik *Mészáros József*, marosvásárhelyi költő alábbi verse:

NEM KÉPZELŐDŐM

*Nem képzelődtem.....
Mikor születtem,
fajtámnak az ezredik koporsót
faragták, gyalulták Európában,
s azóta is folyvást temetik.*

*Nem képzelődöm....
Nincs is rá okom.
Csak elképzelem
legfelsőbb fokon,
hogy fajtámat
ordító pompával,
ezredéve ölik, temetik,
percenként, óránként,
naponként, évenként
ezredéve csak ölik,
csak temetik,
s én még mindig csak hozzá
tartozom.*

Dr. KISGYÖRGY ZOLTÁN

TEOLÓGIAI HALLGATÓINK NYÁRI GYAKORLATA

Egyházi életünknek egyik felelősségteljes munkaterülete a lelkész nélküli területek gondozása. Ezt a munkát a beszolgáló lelkészek végzik el, sokszor két-három gyülekezet lelkészi teendőit is ellátják.

Ebben a munkában nyújtottak nagy segítséget a II., III. és IV. évet végzett hallgatóink július 15 - augusztus 30. közötti időszakban a következő egyház-községekben:

II. évfolyam

Andrási Benedek Fenyőkút-Korondon, **Bálint Róbert Zoltán** Tarcsafalván és Tordátfalván, **Kádár Attila** Nagymedeséren, **Koppándi Zoltán** Homoródjánosfalván, **Solymosi Zsolt** Csekefalván, **Szabó József** Firtosváralján, **Szombatfalvi József** Csehétfalván.

III. évfolyam

Cseh Dénes Székelymuzsnán, **Fazakas Levente** Homoródkeményfalván, **Jenei Csaba** Bethlenszentmiklóson és Magyarzentbenedeken, **Pavelka Attila** Gyepesben, **Pitó Attila** Mészkön és Csegezben.

IV. évfolyam

Fekete Béla Kissolymosban, **Máthé Ernő** Pipe-Szásznádason, **Molnár Attila** Magyarzákodon, **Tódor Csaba** Szentegyházán.

Hallgatóink lelkiismeretesen és nagy odaadással teljesítették megbízatásukat. Munkájuk nyomán megélelünkült a templomlátogatás, a valláserkölcsök nevelés. A közösségi érzés ápolása érdekében alkalomszerűt ünnepeket is szerveztek.

Köszönjük a gyülekezetek híveinek, a beszolgáló lelkészeknek a támogatást és a gondoskodást. Meggyőződésünk, hogy ezt a munkát folytatni kell!

(rezi)

FALVAK TALÁLKOZÓJA NAGYMEDESÉREN

Nagy örömmel vállaltam: írni, szólni Nagymedesér történetéről ezen a megható falutalálkozón. Nem akarom megismételni azokat a történelmi adatokat, amelyeket olvashatunk a képes, falut bemutatató útmutatón. Néhány gondolattal kiegészítem, ami a falu történetéhez tartozik.

Sokan vagyunk itt, akik szülőfalunkhoz közel élünk, akik Erdélyben maradtunk, akik az ország-

ban maradtunk, s vállaltuk még az elszigetelődés veszélyét is. De büszkék vagyunk, hogy megmaradtunk, hogy itt maradtunk. Tamási Áron szavait idézem, aki szerint a székely egy fokkal jobb, mint a magyar. Mi is jobbak vagyunk, mint azok, akik elmentek és többé nem jöttek „...mi olyan erősen eresztettünk sok keservünkben gyökeret, hogy az is erejét veszítené, aki innen kiszakasztani akarná. Mi magunk is tudjuk már, hogy szárazság idején senki meg sem öntöz, hogy hűvös, vagy árnyékunkban fényességet reánk senki sem süt. Könnyeink másnak simogató kezére sohasem hullanak, de lábunk mellett új és új fájdalmak nőnek azokból...Minket nem lát sírni csak a fa, a virág, a kő, a madár, a fű, a bogár - de ezek szeretnek is. Könnyeink ízét az erdélyi földön kívül

sohasenki nem ízlette, de ez szívesen fogadta, s ha sovánnyodott is tőle, magába szívta. Ezért öleljük mi éjjel-nappal ezt a földet. Ha testvérünk, kedvünk, örömünk nincs, legalább ez a sovány földünk legyen, melynek jóságát szomorúan köszönjük, melynek titkát rongyosan is megőrizzük.” (Tamási Áron).

Nagy elődeink írtak falunkról: **Orbán Balázs**, **Dimény Lajos**, **Szabó Sámuel**, mások is. Egy falu népéről nem ítélkezhet senki, ha nem ismeri annak életét, történelmét. Velük együtt kell élni, együtt lélegezni, együtt szenvedni vagy örvendeni, ha meg akarja valaki ismerni alaposan a falu lakóit. Ez **dr. Kiss Elek**nek sikerült, talán más papoknak is, akik hosszú évekig éltek itt. És ez a kapcsolat, ami a falut **dr. Kiss Elek**hez fűzte és emlékéhez kapcsolja, ma is összetartó erő.

Az **Unitárius Közlöny** egyik 1936-os száma szerint abban az évben a híres medeséri találkozón mintegy másfélezer ember gyűlt össze 50 faluból és városból....10 lelkész vett részt az ünnepélyen.

1950 után hanyatlás kezdődött a falu életében, ez tagadhatatlan. A kollektivizálás, egyesek meghurcoltatása meggyötörte az embereket, hisz itt is működött a besúgó hálózata. És elmentek a faluból sokan sokfelé. A demokrácia sem hozott jobbat, csak árvaságot, a lassú magáramaradást. Tanítója még van, ingázik, de saját lelkésze nincs....

És most, pár héttel ezelőtt egy fiatal lelkészjelölt kimozdította a fulladozó falut. Nagytakarása találkozott az öregedő, de megújulni vágyó emberek óhajával: még egyszer felragyogni. És ez a lemocskolt, kézlegyintett, leócsárolt, befeketített falu gyöngyként ragyog a sárban. Megmutatta azt, hogy külföldi segítség nélkül, a sok kis falu segítségével, de a falusiak munkáskezeivel csodálatos dolgot lehet művelni. Tudom, hogy az anyagi segítség mellett erkölcsi támogatásra is szükség volt. A „merni kell!” mellé kellett a „csak-azért-is”. És akadtak önzetlen emberek.

Illesse köszönet **Kádár Attilát**, a lelkes fiatal teológus nagytakarását, és azokat a medeséri öregeket, fiatalokat, gyermekeket, akik megszervezték ezt az egyedi találkozót. Illesse köszönet mindazon egyházközségeket és magánszemélyeket, akik támogattak minket. Boldogok vagyunk, hogy találkozhattunk.

A nagy ajándék talán mégis a **Főtisztelendő Püspök Úr** és a **Főtisztelendő Asszony** megtisztelő jelenléte. Köszönjük, hogy eljöttek, hogy sárban, szakadó esőben végig gyalogoltak velünk templomunkig, így értékelve a falu népének igyekezetét, találkozni-vágyását püspökével.

Mert csoda, hogy itt ma találkozhattunk! Csoda, hogy a falu megmaradt unitárius és református hitében. Mert a kötél is ott szakad, ahol a legvékonyabb.

Most úgy érezzük, hogy érdemes volt a sok küzdelem, mert ez a találkozó megerősít hitünkben, ezeknek a napoknak a fénye beragyogja az elkövetkező éveket.

ILYÉS LENKE

ISTEN NEVÉVEL KEZDTÜK AZ ÚJ TANÉVET

Immár kilencedik esztendeje, hogy kicsi falunkban – Alsóboldogfalván – Isten nevével kezdhettük az iskolai évet az ökumenizmus szellemében, tekintettel arra, hogy két vallásfelekezet- unitárius és református - létezik a faluban. Így egyik évben a református templomban, a másik évben az unitáriusban tartjuk az évnitő istentiszteleteket.

Ennek a gyakorlatnak a faluban is hagyománya van, mert Orbán Balázs A Székelyföld leírása című munkájában már 1868-ban, amikor a falunkban járt, följegyezte, hogy: *»Boldogfalva sok vallású lakói boldog egyetértésben élnek, mi a hazában mindenütt, de főleg a Székelyföldön meglévő vallási türelemnek bizonyítványa.«*(I. kötet, 20).

A megnyitón unitárius lelkészünk, **Bíró Mihály** imájában kérte az Istent, hogy ebben az évben is adjon erőt, kitartást gyermekeknek, nevelőknek, szülőknek és lelkészeknek egyaránt. Egyházi beszéde alap gondolatát a Példabeszédek könyvéből vette: *„Tanítsd a gyermeket az ő útjának módja szerint: még mikor megvénhedik is, el nem távozik attól.”*

Kihangsúlyozta, hogy mit ér a tudomány, ha nem tanítjuk meg a gyermekeket Istent imádni, embertár-

saikat becsülni, a hazát és népet szeretni. Vallásos gyermekeket kell nevelnünk, hogy ne legyen lelketlen, szívtelen, vallástalan a világ. Így hát a tudomány és vallás egymástól elválaszthatatlan, a Reményik által megírt Templom és iskola szorosán összefügg egymással, mert iskola nélkül az emberiség szellemi szegénységre volna ítélve, de hit nélkül a szív nem tudna nemesen dobogni, sem a lélek tisztán szárnyalni, s az ajak nem tudna okos, szép szót szólni, az emberi kéz nem tudna jót cselekedni.

Prédikációjába iktatott versidézete még jobban kiemelte, aláhúzta a textusban foglaltakat: *„Üdvözlünk új iskolai év! / Tartogass számunkra erőt... / S mit megtenni nem tudtunk a múltban, / Tegyük meg a jó Isten s emberek előtt. / Legyen az egy Isten áldása velünk, / S védő szent kezét rajtunk tartsa, / Hogy az erőt, mely minket egybe fog, / Semmi a világon meg ne bontsa.”*

Ez az istentisztelet, úgy érezzük, hatványozott erőt adott tanulóknak, nevelőknek, szülőknek egyaránt az 1998-1999-es tanévhez.

GÁLFALVI GÁBOR

Előző lapszámaink rovatát folytatjuk, annak reményében, hogy Lőrinczi Mihály, Kelemen Imre, Simén Dániel, Gál Kelemen és Zoltán Sándor életének rövid ismertetését újabb életrajzok követik, emléket állítva azon egyházi és világi előjáróinknak, akik keresztény unitárius hitükkel, helytállásukkal ma is példaadó erővel hatnak, maradásra és alkotásra bírnak anyaszentegyházunkban.

Vári Albert teológiai tanár életrajzát közöljük az alábbiakban, s mert az életrajz 1909-ben íródott, az ezt követő közel fél évszázados életpályát ismertetjük röviden.

Vári Albert 1909-1933-ig gimnáziumi vallás tanár, 1933-tól 1943-ig, nyugdíjba vonulásáig az Unitárius Teológiai Akadémia professzora. Kezdetben a gyakorlati, később (1935-től) a történelmi tanszék katedrájáról szól diákjaihoz. De nem csak teológiai professzorsága, tanulmányai és cikkei beszélnek tudásáról, egyháza iránti elkötelezettségéről, hanem az a lelkesedés és kitartás, amivel a Keresztény Magvetőt szerkesztette 1922-43-ig, amiből 5 éven keresztül (1932-36) egyedül vállalta a szerkesztés gondját.

Istennek országát kereste mindezekelőtt, hogy nem hiába, erről nem csak sírfelirata, de életműve tanúskodik.

„Udvarhely vármegyében Firtosmartonoson 1868. április 23-án születtem. A család ősi fészke Székelyszentmiklós, honnan nagyatyám, Vári Zsigmond átköltözött Firtosmartonosra. Családi nevünk is, eredetileg, Váraljai volt. Nagypámnak még láttam ilyen aláírását. A jobb hangzás kedvéért rövidítették meg. Atyám Vári Mózes földműves; anyám, Demeter Julianna, aki 1906-ban meghalt. Csekély örökséggel kezdették az életet, de szorgalmuk folytán a székely közbirtokosok közé emelkedtek. Három testvérem volt: Dénes, Ida és Elek. Dénes pár évi tanulás után kimaradt a gimnaziumból s most otthon gazda. Ida 1896-ban elhalt. Elek pedig Felsőrákoson áll(ami) el(emi iskolában) néptanító. Én voltam a legidősebb.

AKIK ELŐTTÜNK JÁRTAK 130 éve született VÁRI ALBERT teológiai tanár

1878 szeptemberében nagy örömmel mentem a székelykeresztúri gimnáziumba, a 3-ik el(emi) osztályba miután otthon 4 évig jártam iskolába. Az elemi osztályokat, valamint az öt gimnáziumot is Székelykeresztúron végeztem. A jó tanulók közé tartoztam. Bizonyítványaim kitűnőek voltak. 1885-ben jöttem Kolozsvárra a II. gimnáziumi osztályba. Itt tettem érettségi vizsgát az 1887-88 tanév végén. Jeles érettségi vizsgámért 200 kor. jutalomban részesültem a Br. P. Horváth Kálmán nagylelkű ajándékából. Tanulásom alatt különféle ösztöndíjakban részesültem, jutalmakat kaptam és pályadíjakat nyertem.

Különös előszeretettel viseltem a tanári pálya iránt, de anyagi okokból a lelkészi pályára léptem. Mint III- és IV-ed éves papnövendék tanítottam az I-II gimnáziumi osztályokban a hittant és magyar nyelvet. Ugyan ekkor voltam iskolafőnök is. Az angol nyelvi pályázaton 100 kor. jutalmat nyertem mint papnövendék. 1892-ben tettem papi szigorlatot jeles eredménnyel. Vágykoztam Angliába menni tanulmányaim folytatására, de Józán Miklós mint idősebb tanuló éppen akkor ment ki, s őt nem várhattam vissza. 1892-

ben a püspök úr kinevezett a Kénoszékelyudvarhelyi társ-egyházközösségbe rendes lelkésznek. Mint lelkész igyekeztem kötelességemet jól elvégezni. Közkezdveltségnek is örvendettem. Több egyházközösgtől kaptam meghívást a lelkészi állás elfoglalására, olyanoktól a melyek anyagilag több előnyt nyújtottak volna; de én egyiket sem fogadtam el, mert fővágyam volt székelyudvarhelyen egy templom építése. Végtelenül bántott az, hogy annak a megyének a székhelyén, amelyben az unitáriusok a legtöbbben vannak, nincsen templomuk.

1905-ben, a székelyudvarhelyi egyházközösg önállósíttatván, a lelkészi állásra egyhangúlag engem választottak meg, melyet 1905. júl. 2-án foglaltam el. Most már teljes erővel hozzáálltam a templom építéséhez. Pénz kevés volt. A gyűjtés minden módját megkíséreltük. Az egyházi főhatóság is támogatott. Mégis sok küzdelem és fáradság árán vált lehetővé, hogy 1908-ra felépüljön a templom. De annak szépsége, s a hívek buzgótsága és szeretete minden fáradságot feledtetett.

Az Udvarhely vidéki lelkészkör megalakításában is fáradtam, s annak éveken keresztül jegyzője voltam, valamint az Udvarhelyi Dávid Ferenc egyletnek titkára.

Az egyházi főtanácsnak 1900 óta vagyok tagja. 1909-ben az E.K. Tanácsba is beválasztottak.

A vármegyei közéletben is részt vettem. Udvarhely vármegye törvényhatóságának és állandó választmányának tagja vagyok.

Miután a székelyudvarhelyi egyházközösg jövőjét biztosítva láttam, többeknek biztatására pályáztam a kolozsvári gimnáziumunknál újonnan szervezett vallás tanári állásra, melyre az 1909 évi főtanács egyhangúlag megválasztott. Ez állásomat 1909 szeptemberében foglaltam el.

Házasságra 1896-ban léptem, amikor feleségül vettem Ferenczi Lajos és Símenfalvi Anna felsőrákosai állami tanító és énekes leányát. Annát. Házasságunkból gyermek nem született.”

-ács- (közlő)

EMLÉKTÁBLA HELYETT

Mészkon is volt unitárius iskola

II. rész (folytatás előző lapszámunkból)

Tózsér - Fosztó Kozma: Az erdélyi unitárius egyház története II. kötetének 232. lapján olvasom, hogy **Szentmihályi Mihály** mészközi iskolamestert 1643-ban a tordai zsinaton megbízták a papi teendőkkel.

Ez a legrégebbi ismert adat, de feltételezhető, hogy már korábbi időben is folyt tanítás, mivel tudjuk, hogy a reformáció győzelme után a protestáns egyházak első ténykedése közé tartozott az iskolák beindítása.

Az 1700-as évekből két mester nevét sikerült megismernem. 1780-ban „**Kisgyörgy Jánost** megintette a Vizitáció, mert a pap tudta nélkül harangozott”.

1790. I. 27-én a mészközi eklézsia kérvényezte **Várfalvi István** mester elbocsátását. Vizitáció úgy határozott, hogy helyben kell maradnia, amíg helyettes kerül. Az okát nem ismerjük.

Annál többet tudunk **Csiki Sámuel** mesterről az 1800-as évek első feléből. 28 évig tanított Mészkon. Hosszú évek során hivatali és erkölcsi magaviselete felől teljes megelégedést jelentett a preszbiterium. 1834-től aztán megindult ellene a panasz. „*Oskola nem tartással, az orgonára nézve gondatlansággal, a pap nem jelentéte esetében a papi szolgálat véghezvitelére elégtelenséggel vádolják.*” Áthelyezését sürgetik. Egyesek meg is fenyegetik, hogy amennyiben nem megy el, felgyújtják a csűrét, pajtáját, s ha a pap pártolja, ő is úgy jár. A kivizsgálás során tisztázódik, hogy a vádak túl súlyosak a valósághoz képest.

Idézem Gárdonyi Gézá: „*Jézus Krisztus is tanító volt, de nem magyar néptanító. Ha magyar néptanítóvá kellett volna válnia, sosem jött volna le a mennyek országából.*”

A Vizsgálóság mégis az áthelyezést határozza el az eklézsia lecsendesítésére, azzal a meghagyással, hogy a mester elszállítását vállalják.

Érdekesnek találom megörökíteni az iskolában talált gyermekek nevét 1821-ből:

Szolga Mózes, Gálfi Sándor, Gálfi József, Nagy Péter, Mezei János, Fejérvári Márton, Nagy József, Vana Miklós, Béla György, Halmágyi János, Szász Mózes, Gálfi Samu, Kereki János.

1845-ben kelt kimutatás szerint az iskola nyelve magyar és latin. Tantárgyak: folyvást olvasás, úri

imádság, tízparancsolat, kiskaté, historia, számvetés, római számok, éneklés, becsületes írás. Tanulók mind unitáriusok. Pap: **Bíró András**. Tanító: **Kálnoki Ütő Gábor**. Ütő Gábort erkölcsi okokból rövidesen áthelyezik. **Ambrus Pál** mester került Mészköre Ádámosról. Szállítása, ünnepi ebéd 67 forintba került.

Tóth Ferenc kevés időt töltött nálunk. Saját kérésére helyezték el.

Ugyancsak az 1800-as évekből maradt fenn **Sámuel László** rektor neve, majd a század második feléből **Jánosi Pál, Kereki György** és **Kászoni János** mesterekről tudunk.

Az 1800-as években nyári vallási tanítás folyt az ifjak részére, ami „examennel” végződött. Ezt a munkát is mesterekkel együtt végezték a papok.

1900-ban **Ekárt Ferenc** tanított, dalárdát is vezetett nálunk. 1923-ban megalakult a Dávid Ferenc Egylet. Elnök: **Gálfi Zsigmond** pap. Titkár: **Kardos András**. Jegyző: **Gálfi Tamás**

A tél folyamán négy vallásos délutáni összejövetelt tartottak. Előadott **Gálfi Zsigmond** lelkész, **Komáromi Márton** énekvezér-tanító és **Komáromi Mártonné** okleveles tanítónő. Énekelt az egyházközség férfi és női énekkara.

Az iskola utáni ifjúsági nevelést mind fokozottabb mértékben karolták fel, élen a tanítókkal.

Szüleim generációját **Lőfi Béla** tanította. Édesanyám elbeszélése alapján kiváló pedagógus lehetett, tanítványait soha nem keserítette, számára minden gyermek tudott, mert szeretettel és biztatással fordult feléjük. 1903-1921 között működött nálunk. Iskoláit a kolozsvári Unitárius Kollégiumban kezdte, majd az Állami Tanítóképzőben végezte. Télen gazdag kultúrélet pezsgett a munkája nyomán. Dalárdát vezetett, színdarabokat tanított, ami szórakozást és tanulást jelentett az ifjúságnak. Ebben az időben zajlott a „Mészközi iskola államosítási ügye”. Egy ilyen című iratgyűjtőt találtam, mely szerint a mészközi egyházközség kéri az E. K. Tanács beleegyezését az iskola államosításához. Az iskola fenntartása nehéz anyagi terhet jelentett az egyházközségnek. Az ügy 1912-1913 decemberéig húzódott. A feltételekben nem tudtak közös nevezőre jutni. Így 1913. december 5-én **Bárdos Ádám** királyi tanfelügyelő átiratot intézett **Ferenc József** püspök úrhoz, melyben értesíti, hogy a mészközi iskola ügyét elejti. (Folytatjuk)

TÖRÖK LENKE

Beteljesült a halászmese

Gyermekkorunk legszebb meséi közé tartozott az a halászmese, amelyben a halász által kifogott halacska kérte a halászt, engedje vissza a vízbe, s felhoz a mélyből egy ezüsből, vagy aranyból készült értékes tárgyat (tálat, fejszét stb).

A Homoródszentpéter és Városfalva közötti tájon a Nagy-Homoród vizében halászás közben egy halásznak 1991-ben nem halacska szólalt meg, hanem a Nap az aranyat sugárzó fényével. Ez a fény a halász szemébe sütött, s ő megharagudva a zavaró fényre, tovább akarta dobni a fénylő darabot.

De azonnal elmúlt haragja a fényre, mert egy aranyozott ezüsttányért tartott a kezében.

Az eltelt hét év alatt sokszor nézegette. Még Budapesten is készült eladni, de azt Isten nem engedte, és útja Kőhalomba vezetett.

Árulták a református lelkésznel is, Szegedi Lászlónál, akihez én éppen akkor toppantam be, amikor a halászfíjú (Dombi Csaba) a tányért odavitte. Lelkésztársamtól azonnal értesítettem dr. Szabó Árpád püspök urat, és a fénymásolóval készített felvételt a tányérról néhány perc múlva Kolozsváron láthatta. Azonnal az unitárius aranyműveshez (Benedek Ildikó) vittem, lemérte a 101 gr ezüstöt tartalmazó, aranyozott tányért, amit 500 000 lejért visszaváltottunk a homoródszentpéteri unitárius egyházközségnek. Felirata: Hv.Sz.Peteri Ecclesiae 1642.

Közben felvittem a halászt a városfalvi hídfhoz, s onnan addig mentünk a Homoród vize mellett, amíg megtaláltuk azt a kicsi szigetet (füves részt a víz közepén), amelyen ő halászott 1991-ben. Lefényképeztem a helyet is, amely a templomtól alig egy km-re van. Azután a gondnokhoz, Csomor Árpádhoz mentem, és betekintve az egyházi kegyeszek közé, egy ónkannát is láttam ugyanazzal az írással évszám nélkül. Tehát a kanna is ebből az időből van, 1642-ből.

A legrégebb feljegyzés a jegyzőkönyvbe 1744-től van. Unit. Püsp. Vizit. 1788, 585-586 feljegyzésében szerepel még egy noduszos ezüstpohár, tányérral, mely – évszáma szerint – a később önállósult filia legkorábbi felszerelési tárgya, ilyen felirattal: Ho:Sz.Peteri Ecclesiae A 1642.

VASS MÓZES

A bágyoni egyházközség szórványairól

Az első, szórványokra vonatkozó bejegyzést 1841-ben találjuk a levéltári anyagokban. A Vizsgálószerk alkalmával a harasztosi és kercedi leányegyházközségekről beszéltek, 1904-ben megjelent Kocsárd, 1911-ben Felvinc is.

1925-ben Szindhez csatolták a szórványokat, de Kercsed ekkor is az egyházközség gondozásában maradt. 1954-ben jelent meg a bogáti szórvány, melyből 1972-ben lett leányegyházközség. 1977-ben Mészköhöz csatolták, majd 1993-ban ismét visszakerült a bágyoni egyházközség gondozásába.

A szórványok gondozására vonatkozóan csak 1907-ben találunk buzdító felszólítást, s ezt is egy olyan formában, hogy az egyházközség vezetősége írja össze a szórványban élő híveket, és tartsanak fenn velük kapcsolatot. Később már azt is megtudjuk, hogy a hívek alkalmasszerűen lelkészi gondozásban is részesültek.

1918-ban közel négyoldalas jelentésben számolt be a lelkész a szórványgondozás nehézségeiről. Harasztos 12 km, Felvinc 14 km, Kercsed pedig 8 km távolságra van az egyházközséghez viszonyítva, amit általában gyalog kellett megtennie a lelkésznek. „Sáros időben a rövidebb úton sem szekérrel, sem gyalog megközelíteni csaknem lehetetlen”. Emiatt maradt legtöbbször az alkalmasszerű gondozás, ami szinte egy-egy szükséges szolgálat elvégzésében merült ki.

Az 1950-es években már alig voltak alkalmi találkozásai a lelkésznek a kercedi szórványban élő hívekkel. 1954 után a bogáti szórványra terelődött a hangsúly. Ekkor hangzott el az a javaslat is, hogy alkalmas lenne egy szórványgondozói lelkészi állás megteremtése központilag, hiszen csak abban az esetben lehetne eredményes munkát végezni.

A bogáti istentiszteletek tartásával kapcsolatosan már 1960-tól minden hónap első vasárnapján tartották, viszont a sátoros ünnepek alkalmával is. A hívek számára viszonyítva jó a templomlátogatás.

A gyermekek valláserkölcsei nevelésével kapcsolatosan nincs sok adatunk, viszont a nehézségek sokaságának a felsorolása arra enged következtetni, hogy bizonyára nagyon akadozott ez a munka. 1918-ban találkozunk először ezzel a kérdéskörrel. Évente két-három tanköteles gyermek volt, s ezek tanítása érdekében szerdán, csütörtökön és szombaton végezhetett volna a lelkész a tanítást. A feltételes kijelentés a hiányosságot igyekszik elfedezni. 1932-ben viszont arról értesít a Püspöki Vizsgálószerk jegyzőkönyv, hogy Kercsedben ősszel és tavasszal „szíveségből” vallásórákat tartott a lelkész. 1938-ban mintha egy kissé lelkesebben működött volna ez a tevékenység, viszont 1940 után nincs többé megemlítve a szórvány valláserkölcsei nevelés.

A szórványok vagyonát illetően semmi közelebbit nem tudunk 1967-ig, mikor az Egyházi Képviselő Tanács jóvoltából a bogáti leányegyházközség kapott egy harangot melyet homoródszentmiklósról kellett elszállítaniuk. Időközben vagyonuk kehellyel és úrasztali terítőkkel egészült ki.

PAP LÁSZLÓ

Köszöntjük az Unitárius Közlöny olvasóit!

Most jelenik meg az Unitárius Közlönyben külön a lelkészi oldal. Ezen az oldalon a továbbiakban az **Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége** (ULOSZ) szervezeti tevékenységéről, a lelkészek sajátos szakmai és társadalmi kérdéseiről fogunk írni.

Panaszaink, ötleteink, javaslataink és vágyaink kívánnak ezen az oldalon szóhoz jutni. Emellett eredményeinkről is be akarunk számolni egymásnak és kedves híveinknek.

Szeretnénk megismertetni magunkat, szeretnénk egyházunkat a lelkészek szemével nézni, és szeretnénk megmutatni egyházi életünk menetét azoknak, akik figyelemmel kísérik azt.

Fontosnak tartom a bemutatkozáskor közölni, hogy az ULOSZ nem új képződmény egyházunkban. Több mint 100 évvel ezelőtt alakult. **Ferencz József** akkori unitárius püspök volt a mostani Lelkészsövetségünk első elnöke. Kezdetben a lelkészek szervezetét **Egyetemes Unitárius Lelkészkörnek** nevezték, és akkor is a Dávid Ferenc Egylet, a Nőszövetség, valamint az Ifjúsági Egylet mellett az egyetemes egyház egyletei sorába tartozott.

Mostani elnevezését az Unitárius Egyház Alaptörvénye rögzíti.

Az ULOSZ a többi egyletekhez hasonlóan a második világháború utáni években megszűnt, és csak az 1989-es fordulat után éledt újra.

Már kezdetben minden egyházkörben működtek kör szervezetei, ezek most újraindultak. Az újraindulás után **Szombatfalvi József**, akkori csehétfalvi lelkész lett a Lelkészsövetség elnöke. Az 1997 szeptemberi Lelkészi Konferencián - amely szervezetünk legfőbb testülete - alulírottat választották meg az elnöki tisztség betöltésére. Mellette **Kovács István** sepsiszentkirályi lelkész titkári minőségben és **Vass Mózes** kóhalom-homoródi lelkész pénztárnoki minőségben állnak a szervezet élén. Az egyházköri elnökök egyben a szervezet alelnökei is:

- a kolozs-tordai egyházkörben **Pálfi Dénes** sinfalvi lelkész,
- a maros-küküllői egyházkörben **Nagy Endre** magyarsárosi lelkész,
- a székelykeresztúri körben **Kiss Gergely** székelyszentmihály-bencédi lelkész,
- a székelyudvarhelyi körben **Keresztes Sándor** homoródszentpáli lelkész,

- a háromszék-felsőfehéri körben **Pap Mária** szentánlaborfalvi lelkész.

Így együtt alkotjuk a választmányt, amelynek az 1998 júliusi konferencián megválasztott szerkesztő, **Molnár B. Lehel** egyházi levéltáros is a tagja.

Tevékenységünk eddigi megvalósításaként tartjuk számon az új egyházi Alaptörvény megalkotásában való aktív részvételt, az Amerikai Unitárius Lelkészek Szövetségével való kapcsolatfelvételt. Ez utóbbinak egyik közeli eredménye az a kétezer dolláros anyagi támogatás, amelynek segítségével imapályázatot hirdettünk a lelkészek között. A pályadíjat nyert imákból a betegek részére imakönyvet kívánunk kiadni. Az amerikaiak által küldött pénzből segélyeztünk tíz betegeskedő lelkészt, illetve lelkészi családot.

Az 1997 szeptemberében tartott IV. Lelkészi Konferencián előadás hangzott el a „*Lelkészi hivatás a XX. század végén*” címmel, amelyben alulírott a XX. század két neves lelkészének példáját állította a figyelem középpontjába. **Balázs Ferenc** és **Gellérd Imre** egyszerű falusi lelkészként, a mindennapi élet nyomorúságai között mutatta meg, hogyan lehet túlnőni a lelkészi lakás udvarán, az egyházközség keretein, és hogyan lehet egyetemes színvonalon gondolkodni, valamint cselekedni.

1998. július 22-23-án volt az 1989-es fordulat utáni V. Lelkészi Konferencia. Itt előadás hangzott el - többek között - az unitárius lelkészek társadalmi helyzetéről, amely a lelkészsövetségi elnök 1997 decemberében kiküldött helyzetfelmérést célzó levelére kapott válaszokra épült.

A fent említett előadás sürgette a mostani lelkészek hatékonyabb részvételét az egyetemes egyházi feladatok megoldásában. Olyan feladatokat jelölt meg, amelyeket egyházunknak a közeljövőben meg kell oldania. Ilyenek például az **Unitárius Szószék** című lap újraindítása, az **Unitárius Könyvnaptár** évenkénti kiadása, a **Főtanácsi jegyzőkönyvek** kinyomtatása, és azoknak az egyházközségi, valamint lelkészi könyvtárakba való elhelyezése.

Felmerült az úgynevezett cigánykérdés unitárius egyházi vonatkozásaival való komoly szembenézés szükségessége. Fontos feladatnak tartjuk egy új teológus-nemzedék felnevelését, amely kapcsolatot tud tartani - angol nyelvismerete által - az angol-amerikai unitáriusokkal, közvetíteni tudja az ő teológiai, egyházi irodalmukat -, és át tudja hozni az egyházszervezésben kialakított sikeres gyakorlataikat. Ezen tapasztalatok alapján mi is tovább szélesíthetjük egyházunkban az 1989 után megindult belső demokratizálódást.

Ugyancsak a fiataloktól várjuk a latin nyelv elsajátítását, amely alapul szolgál egyházunk történelmének rész-

letesebb, alaposabb megismeréséhez, és híveinkkel való megismertetéséhez.

Talán mindennél még fontosabb egy unitárius értelmiségi réteg felnevelése és annak közösségbe való szervezése. Ezért figyelmet kell fordítanunk az unitárius középiskolákra, és az unitárius egyetemi ifjúsággal való minél jobb kapcsolat kiépítésére.

Az unitárius lelkészek nagy többségének szinte állandóan jelenlevő nehézsége a mindennapi anyagi gond. A családfenntartás problémái nagyban gátolják a lelkészt a tulajdonképpeni hivatása gyakorlásában. Ha felszínen, vagyis a társadalmi rétegek sorában megfelelő színvonalon akarunk maradni, akkor a lelkésznek a

lelkészi tevékenysége mellett más munkát is kell vállalnia, ez pedig a gyülekezetek kárára van. Sajnos a fordulat utáni „demokráciában” híveink is inkább a saját jövedelmükkel vannak elfoglalva, s az egyházi életre kevésbé figyelnek.

A fentiekhez hasonló sok más kérdés foglalkoztat mindannyiunkat. Éppen ezért szeretném, ha a továbbiakban hangot adhatnánk e lap hasábjain. Tehát ezúttal szeretettel kérem lelkésztársaimat, írják meg a szerkesztő címére észrevételeiket, javaslataikat. Figyelmünk itt is híveink felé fordul, tehát az ők idevonatkozó írásait is szeretettel fogadjuk.

JAKAB DÉNES

"ZSÍROSKENYERES" TALÁLKOZÓK

Bár lelkészként híveim közösségében élek és dolgozom, sokszor érzem hiányát lelkésztársaim közösségének. Szinte irigykedve nézem azokat, akik naponta együtt vannak munkahelyükön és folyamatosan megoszthatják gondjaikat, szakmai kérdéseiket. Ilyen szempontból nem is lehet rossz szerzetesi közösségben lenni... Azonban éppen küldetésünkéből adódik, hogy miként a só nem egy tömbben, hanem az ételben feloldódva töltheti be ízesítő szerepét, mi sem egy világfeletti szerzetesi közösségben, hanem a „rög alatt”, sokszor fájdalomosan-magányosan lehetünk azok, akiknek lennünk kell... És mégis, milyen jó lenne, ha ki-ki a maga helyén érezné egy igazi lelkészi közösség megtartó és újjáteremtő erejét. Óriási erőtartálékkal rendelkezünk egymás számára, rengeteget tanulhatnánk egymástól! Így fogalmazódott meg, hogy – havonta egyszeri egyházköri találkozásaink és a negyedévenkénti lelkészi értekezletek alkalmain túl – tenni kell azért, hogy egy termékeny szellemi munkaközösség jöjjön létre közöttünk.

Pezsgő szellemi műhelyhangulatról, megbeszélte prédikációkról, teológiai hivatásunkkal kapcsolatos kérdések megvitatásáról, személyes hitéletünk elmélyítéséről, csoportkohéziós lelki gyakorlatról, egymás jobb megismeréséről ábrándoztunk többen, amikor az első „zsíroskenyeres estére” Szentkirályba összehívtuk tavaly a szomszédos lelkészeket. A vártnál jóval sikeresebb első találkozón mindnyájan éreztük, hogy valóság-

gal simogatott a pillanatok alatt létrejött közösségi hangulat, a csoportban történő megnyilatkozások őszintesége, az együttműködés csendes áhítata. Hamarosan kiderült, hogy azt a műhelyközösséget körünk minden lelkészével meg kell osztani, és az ÜLOSz égisze alatt kívánjuk működtetni. Hagyományteremtővé vált a zsíroskenyér, mely egyrészt a túlzott anyagi kiadásoktól kíméli meg a soronkövetkező házigazdát, másrészt meg szerény mivoltával arra utal, hogy elsősorban lelkiekért gyűlünk össze.

Azóta Kőröspatakon, Datkon, Nagyajtán, Kökösen és nemrég Kálnokon találkoztunk. Minden alkalommal előre megbeszélte témákat vitattunk meg, esettanulmányként kerestük a megoldást egy-egy kolléga által felhozott helyzetre, ünnepek előtt ünnepi prédikációvázlatokkal segítettük egymást újat mondani ugyanarról a témáról, és minden egyes alkalommal feltöltődve tértünk haza.

A jelenlevő kollegák létszáma esetenként változott. Mivel nem kötelező rendezvény, csak azok vesznek részt, akik számára lelki szükséglet az együttlét. Miként mindenben, itt is vannak hitetlenkedve legyintők vagy szalmaláng-lelkesedők, de ott van egy kitartó mag: az egymás kezeit és gondolatait őszintén keresők közössége.

KOVÁCS ISTVÁN

Az UNOSz 1998. aug. 2-án Ürmösön tartott Közgyűlésén elfogadott

HATÁROZAT

Az unitárius nőszövetségek az 1998/99-as időszakban munkájukat a következő alapelvek szerint szervezik:

Valláserkölcsei téren:

1. A nőszövetségek rendezvényeiken a helyi igényeknek megfelelő hitelesítő és ismeretterjesztő előadásokat tartsanak, bevonva jó szavalókat, énekeseket, gyermekeket és ifjakat.

2. A nőszövetségek igyekezzenek meggyőzni a szülőket az anyanyelvi oktatás és ismeretek alapos el-sajátításának fontosságáról, felhasználva az ürmösi konferencia anyagát.

3. A templomlátogatás javítása érdekében a nőszövetségek szervezzék meg vasárnapra a gyermekek felügyeletét, segítsék a vasárnapi iskolák szervezését.

4. A nőszövetségek kezdeményezzék és segítsék - ha szükséges anyagilag is - vonzó gyermekprogramok szervezését (bábozás, gyermekszíndarabok előadása, kirándulások, barkácskörök stb.), hogy ezáltal is közösségünkhöz kössük gyermekeinket.

5. A nőszövetségek irányítsák a továbbtanulni akaró gyermekeket unitárius középiskoláinkba (Kolozsvár, Székelykeresztúr).

6. Az UNOSz támogassa továbbra is a szórványban élő gyermekek nyári táboroztatását, emellett segítse a falusi és városi gyermekek csereüldetését.

7. Az UNOSz negyed- vagy félévenként jelentesen meg egy saját kiadványt, amelyben közölje nőszövetségeink eredményeit, a konferenciák anyagát, és más, nőknek szóló cikkeket, híreket. Ennek érdekében alakítson szerkesztő bizottságot f. év nov. 15-ig.

8. A falusi nőszövetségek szervezzenek könyvtárakat, ehhez kérjék az UNOSz segítségét. Fizessenek elő közösen folyóiratokra, újságokra.

Szociális téren:

9. A nőszövetségek támogassák a betegeket, öregeket, segítsék az arra rászorulókat (elsősorban sokgyer-

mekes családokat) anyagilag, tanácsokkal, útmutatásokkal, ügyintézással. Támogassák a helyi családvédő csoportok munkáját. Indokolt esetben kérjék a központi segélyalap segítségét.

10. A nőszövetség vállalja fel, a lehetőségek szerint, a tehetséges, de nehéz körülmények között élő vagy beteg gyermekek támogatását. A tehetséges továbbtanulni vágyó gyermekekről tegyen jelentést az UNOSz-nak, hogy nyilvántartásba vehessük, és szükség esetén segélyt szerezhessünk számukra.

11. A nőszövetségek segítsék a meglévő bentlakásainkat terménnyel, anyagiakkal, ahol pedig nincs bentlakás, segítsenek a továbbtanuló gyermekek családoknál való elhelyezésében.

12. Az UNOSz dolgozzon ki terveket szociális célokra, amelyekre alapítványoknál támogatásokat lehetne megpályázni. E célból a nőszövetségek mérjék fel a nyugdíjas otthonok iránti igényeket, illetve azoknak a személyeknek a számát, akik házi gondozást igényelnének.

Szervezési téren:

13. Az UNOSz szervezze meg a körüli nőszövetségeket az Esperesi Hivatalok és a Köri Tanácsok segítségével, és a körökben tartsanak nőtalálkozókat.

14. Az Ürmösön tartott előadások alapján szervezzenek találkozókat a szórványban élő nőkkel az anyanyelvi oktatás és az unitárius öntudat témaköréről.

15. A nőszövetségek igyekezzenek bevonni a fiatalokat is a munkába, találjanak ehhez megfelelő időpontot, formát és témát. Ahol lehetséges, alkossanak szakcsoportokat érdeklődési kör szerint (kézimunkakör, kismamakör, háziasszonyok klubja, nyelvtanfolyamok, színjátszó csoport, dalárda stb.).

16. A nőszövetségek igyekezzenek közvetlen kapcsolatokat kiépíteni egymással.

17. Az UNOSz szervezzen vezetőképző tanfolyamokat, ezekbe igyekezzenek fiatalabb nőket toborozni, arányosan minden egyházközből. Ugyanakkor támogassa erkölcsileg a személyiségfejlesztő köröket (pl. fiatal pedagógusok köre stb.).

18. Az UNOSz szervezze meg a jövő évben V. hagyományőrző kézimunka-tanfolyamát.

19. Az ürmösi konferencián elhangzott olyan javaslatokat, melyek meghaladják az UNOSz hatáskörét, továbbítsa a vezetőség az Egyházi Központ felé (bentlakások szükségessége, magyar tannyelvű iskolahálózat ismertetése, a mészköi iskola magyar tagozata újraindításának szükségessége stb.).

20. Az évi jelentéseket a helyi nőszövetségek ezután a tevékenységükre jellemző, június 30-tól a kö-

vetkező év június 30-ig terjedő időszakra készítsék, s azt július 10-ig az UNOSz központnak küldjék be, hogy az összesített jelentést elkészíthessük. (A helyi közgyűlésnek és a lelkeszi jelentéshez a naptári évre készülnek a jelentések.)

21. Az UNOSz az 1999. évi közgyűlését szeptember 7-én tartja Árkoson. A közgyűlés témáját a vezetőség az Ürmösön elhangzott javaslatok alapján állapítja meg 1998. november 15-ig.

Gazdasági téren:

22. A nőszövetségek küldjék be rendszeresen az alapszabályzatban előírt fenntartási járulékot az

UNOSz központi pénztárának. Azok a nőszövetségek, ahol nem szednek pénzbeli tagdíjat, a fenntartási hozzájárulást természetben is leróhatják terménnyel vagy kézimunkával, melyet a központ értékesít piaci áron, és a befolyt összegről nyugtát küld az illető nőszövetségnek.

23. Az UNOSz a megválasztott kuratórium által segítse és ellenőrizze az UNIFOLK Kft tevékenységét.

24. Az UNOSz nyújtson be pályázatokat különböző alapítványokhoz az 1999. évi közgyűlés és tanfolyamaink szervezéséhez, valamint folyóiratunk kiadásához szükséges pénzügyi alapok biztosítására.

KIRÁNDULÁS DÉVÁRA ÉS ÓPUSZTASZERRE

A székelyudvarhelyi Belvárosi Unitárius Egyházközség Nőszövetsége augusztus 25-27-én kirándulást szervezett Déván keresztül Ópusztaszerre. Amikor elindultunk, sírásra állt az ég szeme, de amikor Dévára értünk, már Napot is láttunk. Örömeinkre fel tudtunk menni a várba, ahol koszorút helyeztünk el a cella ajtajára, mely egyházalapító mártír püspökünk emléktábláját őrzi. Jó volt látni, hogy új vasajtó őrzi az új emléktáblát, s útját állja gonosz kezek pusztító szándékának. Utunkat tovább folytatva, a határon minden nehézség nélkül átkelhattünk. Augusztus 25-én este 8 óra körül érkeztünk meg Hódmezővásárhelyre, ahol a Cseresznyés Kollégiumban kaptunk helyet éjszakára. Előzetes megbeszélés alapján a szállást Kiss Mihály unitárius lelkész foglalta le 45 tagú küldöttségünk számára. Másnap reggel Szegeden keresztül Ópusztaszerre vettük utunkat.

Ópusztaszer 1970 óta a magyar nemzet történelmi emlékparkja. A főbejárati kupola kifeszített sátor formáját idézi. Első utunk a milleneum alkalmából felállított Árpád-szoborhoz vezetett. Nem messze innen a kilátó dombról megnéztük az 1970-ben feltárt legelső magyar telepések temetőjét, ahol még pogány szokás szerint temették el a halottakat. Emellett van Szer monostorának alapja, amelyet az idők folyamán többször átépítettek. A legnagyobb élményt a rotunda megtekintése jelentette, mely Feszty Árpád és festőtársai 15 x 120 méteres óriás festményén a magyarok bejövetelét jeleníti meg. A körkép-miután világháborús sérüléseit lengyel restaurátorok „meggyógyított-

ták” - Magyarország leglátogatottabb kiállításaként segíti nézbit abban, hogy magukban elképzelhessék és felidézhessék a honfoglalást.

Augusztus 26-án este Hódmezővásárhelyen megnéztük az unitárius templomot, ahol Kiss Mihály helyi lelkész baráti szavakkal köszöntötte csoportunkat. Ezután a jó akusztikájú templomban elénekeltük kinek-kinek választott zsoltárát. 27-én délelőtt egyesek fürödni mentek a melegvizű fürdő strandjára, mások pedig városnézésre indultak. Déli 12 órakor indulunk vissza Udvarhelyre.

Az utazás vidáman és hasznosan telt el, hisz történelmi ismertetések, énekek és vidám történetek egymást követték az önkéntes vállalkozók ajkán. A hosszú utazás csaknem észrevétlenül telt el az együttlét örömeiben. Sok szép élménnyel és sok hasznos történelmi ismerettel lettünk gazdagabbak.

KEDEI DELINKE, KOVÁCS ÉVA, NAGY MAGDA

Kedves Barátaink!

„Itt van az ősz, itt van újra...” - és itt vagyunk mi is, nyári rendezvényeink utáni első levelünkkel. Istennek hála, a magunk mögött hagyott időszak ifjúsági szempontból sikeresnek mondható eseményekben bővelkedett. A nyári idenyt megnyitó **szórványtáborok** elfeledték a boldog idöket, amikor második egyleti rendezvényként díszelgthettek; az idővel felgyűlt tapasztalat és letisztult elképzelések a szervezői csoport eredményes munkájával egészült ki. A vezetőképző sikeresen mélyítette el a szervezeti-működési ismeretek már tavaszi köri találkozókon lefektetett alapjait. Az **IRF-konferencián** az ODFIE-et képviselő csoport fittyet hányt Anglia ködös időjárására, s a nemzetközi kapcsolatok új hálózatának kiépítésén munkálkodott. A **bölni ifjúsági konferencia** hozta a csúcsrendezvény megszokott formáját, s ebben az évben is messze a többi rendezvény fölé emelkedett. Végül a **színjátszó-találkozó**ról több bejelentkezett csoportot elijesztett a szeptemberi idő, de még a viszonylag kis létszám sem tudott a tavaly óta sokat fejlődött szakmai színvonal rovására menni. Most, hogy a nyár forróságával együtt odalettek a tábortüzek melletti dalolások felhevülései is, jelen levelünkben az 1998-as évből hátramaradt időszakra vonatkozó egyleti kérdéseket próbáljuk felvázolni.

1. Amint az szóban többször is szertekürtölködött már, **november 6-7.** között kerül sor egyetlen év végi országos rendezvényünkre: a **nemzet- és egyházismereti verseny országos szakaszára** Kolozsváron, amelyet közvetlenül a dévai Dávid Ferenc-émlézarándoklat követ.

Az országos döntőn való részvétel érdekében felkérjük a helyi ifjúsági egyleteket, hogy a hátramaradt időszakban szervezzék meg a versenyek helyi, egyházközségi szakaszát, s a verseny győztesének adatait (egyletenként egy személy) az országos döntőre való bejelentkezésképpen is küldjék el az ODFIE-irodára, október 26-i határidővel. A verseny helyi szakasza megszervezésének könnyítése érdekében az egyletvezetőknek azt javasoljuk, hogy a nemzet- és egyháztörténelmi kérdésekben kérjék ki a helyi lelkész, illetve a szaktanárok véleményét. Felhasználható irodalomként ajánlunk minden, a múlt rendszer ideológiájától mentes, helyi szinten elérhető forrásmunkát. A döntőre **november 6-án, pénteken 17 órától** kerül sor Kolozsváron, az **Unitárius Egyház dísztermében (Brassai Sámuel Líceum, 1989 December 21 u. 9. szám), étkezést és szállást biztosítunk.**

A Dávid Ferenc emlékét az ifjúság körében újra az őt megillető helyre elhelyezni kívánó, remélhetőleg **hagyományteremtő zarándoklatra** a nemzet- és egyházismereti verseny másnapján, **november 7-én** kerül

sor. A rendezvény 15 órakor szabadtéri istentisztelettel veszi kezdetét (rossz idő esetén a református templomban), amelyet zászlófelvonás, szabadtéri előadás és megemlékező programrész követ a dévai várban. Az ünnepélyt a délutáni órákban közebed zárja. A zarándoklatra szeretettel meghívunk minden egylettágot, aki az útiköltségek terhét vállalni tudja. A zarándoklaton részt venni szándékozók írásbeli visszajelzését szintén az ODFIE-irodába várjuk, október 26-i határidővel. Déva (Deva) a 200-as vasútvonalon, Piski (Simeria) és Radna között fekszik, vonattal közelíthető meg. Ajánlott járataink: a 3503. sz. személyvonat 6,02-kor, az 1745. sz. gyorsvonat 8,44-kor indul Brassóból. Tövisen (Teius) leszállva a 2303. sz. személyvonattal Piskire (Simeria) érhetnek 14,01-kor. Itt az állomáson Dévára induló, különjáratú autóbusz vár majd.

2. Közérdekű fontosságukra való tekintettel a következőkben megismételjük a helyi ifjúsági egyleteink számára kiírt legfontosabb pályázati felhívásokat:

A./ A Küldöttgyűlés határozata értelmében az ODFIE Választmánya **pályázatot hirdet az 1999 nyáron sorra kerülő XXIII. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia megszervezésére.** A pályázatra olyan nagy taglétszámú ifjúsági egyletek jelentkezhetnek, amelyeknek faluközössége és egyházközsége egyaránt vállalja a szervezéssel járó anyagi terheket és munkát. A pályázatok beküldési határideje 1998. október 5., az elbírálás során sor kerül egy, a helyi állapotok felmérését célzó kiszállásra is az ODFIE Elnöksége részéről.

B./ Annak érdekében, hogy a jövő évi eseménynaptár idejében összeállhasson, az Elnökség jelen kiírással **pályázatot hirdet a jövő nyáron sorra kerülő III. ODFIE Színjátszó-találkozó megszervezésére.** A pályázatok beküldési határideje 1998. november 2.

C./ Figyelembe véve az ODFIE megalakulásának közelgő százéves évfordulóját (2000), a Választmány **pályázatot hirdet egyházközségi egyletek történetének megírására, valamint az egyházközség irattárában az ifjúsági egyletre vonatkozó iratok és adatok összegyűjtésére.** A pályamunkák és összegyűjtött anyagok ODFIE-irodába való beküldési határideje 1998. december 31. A pályázat terjedelmi és formai követelményei kötetlenek, bármilyen kérdésel forduljatok az ODFIE-irodához. Sikeres pályamunkák esetén a százéves évforduló alkalmából az ODFIE külön kiadványban jelentetné meg azokat.

D./ Az ODFIE jellegéből kifolyólag felvállalta a helytörténeti feltáró és megőrző tevékenységet is, amit elsősorban egy ún. faluismertető füzet-sorozat indításával kíván véghezvinni. A sorozatnak jelen pillanatig négy száma jelent meg. A nevezetes műemlékekkel rendelkező, valamint ifjúsági konferenciáink helyéül szolgáló egyházközségeinkről a jövőben hasonló füzetek kiadását terveztük. Távlati elképzelésünk az, hogy lassan megjelenő kiadvány-sorozatunk

átfoghassa Egyházunk minden megjelentetésre érdemes egyházközösséget.

A fentiek értelmében pályázatot hirdetünk egyházközösségi egyleteink számára a szülőfalu kismonográfiájának megjelentetése céljával. A helyi egyletek feladata a füzetek anyagának szakember általi összeállíttatása és az ODFIE-irodába való eljuttatása. A szerkesztést és a nyomdai előkészítést az ODFIE szakértői csoportja ingyenesen biztosítja. A nyomtatás részleteit és a forgalmazás körülményeit egy, a Választmány és az anyagot szolgáltató ifjúsági egylet, esetleg egyházközösség között lefektetett szerződés pontosítja. A pályázatok beküldési ideje folyamatos.

E./ A következő pályázat egyházközösségi egyleteink saját lapjának megjelentetésére vonatkozik. Jelen pillanatban országos szinten hat egylet jelent meg többé-kevésbé rendszeresen önálló kiadványt. Az alapjaiban egyházközösségi egylettagok által megírt anyagok mellett a lapok sok érdekes, az ifjúság érdeklődésére vonatkozó, nem egy esetben máshonnan átvett írást is tartalmaznak. E kiadványok jelenléte rendkívül pozitív hatással van az illető egylet működésére, de az egész helyi közösség életére is. Emiatt a Választmány úgy határozott, hogy elsősorban anyagi segítséget nyújt a helyi egyleteknek saját egyleti újság megjelentetésére. A pályázatok benyújtási ideje folyamatos. A benyújtott anyagokat: a pályázati kérést és a kiadandó újság mesterpéldányát az ODFIE szakértői csoportja megvizsgálja, majd lépéseket tesz a minél előbbi megjelentetés érdekében. A kiadás és terjesztés részleteit az ODFIE és a helyi egylet között lefektetett szerződés szabályozza.

F./ Egyházközösségeink életére nézve rendkívül alkalmasak azok az alkalmak, amikor egy-egy rendezvényt, ünnepet, megemlékezést az ifjúsági egylet tagjai saját műsorral egészítenek ki és tesznek értékebbé. Ezeket az alkalmilag elhangzó műsorokat, versösszeállításokat, jeleneteket az ODFIE össze szeretné gyűjteni és egységes kiadvány formájában megjelentetni. E megfontolásból felhívjuk minden egyházközösségi egylet figyelmét arra, hogy az eddigi működése során előadott karácsonyi, farsangi, Március 15-i, húsvéti, anyák napi, Dávid Ferenc-megemlékező stb. műsoraikat és jeleneteiket gyűjtse össze, és december 31-i határidővel juttassa el az ODFIE-irodába. A megjelenő kiadvány a helyi egyletek működésére nézve mindenképp pozitív hatású lenne.

Kéréseink meghallgatása és kérdéseink megválaszolása hitével eredményes munkát és pontos visszajelzésekét kívánunk, a kolozsvári, ill. dévai viszontlátás reményében üdvözlünk!

Barátsággal:

SZABÓ LÁSZLÓ, GYERŐ DÁVID

NYILATKOZAT

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet 1998. augusztus 20-23. között az erdélyvidéki Bölönben tartotta meg a XXII. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferenciát a helyi ifjúsági egyletek képviseletében érkezett négyszáz fiatal részvételével. A Konferencia záróünnepélyén az alábbi Nyilatkozatot tesszük közzé.

1. Konferenciánk témája: „Élettisztelet és gyermekvállalás: emberi, nemzeti és egyházi jövőnk alapfeltételei” volt. Témaválasztásunkat mélyen indokoltak és időszerűnek tartjuk, mert ezáltal egyházi és nemzeti jövőnk biztosításának módjait vizsgálhattuk.

Az erdélyi magyarság más rétegeihez hasonlóan idős és fiatal unitáriusok is sokszor a lemondás, a csüggedés nyomasztó életvitelét gyakorolják mindennapjaikban. Nincstelenségnek, hátrányos helyzetnek nevezett életkörülményekre, valamint az abból származó tehetlenségre hivatkozva, az élet iránti tisztelet nevében az anyagi érvényesülést részesítik előnyben.

Életvidám, megnyekedő, fiatal szívünk dacosan szól ezen szemlélet és életvitel ellen. Hisszük, hogy életünk adója és megtartója Isten, így a létezés biztosítását nem szabad kizárólagosan gazdasági érvekre és jogi szabályokra bízni. Hisszük, hogy emberi életünknek célja van saját akaratunk határai fölött. Az életet kioltani bűn, aminek feldolgozását mindenki egyénileg kell vállalja. Hisszük, hogy a megfelelő felvilágosítás és a témában való elmélyülés az életellenes viszonyulás megváltozását fogja eredményezni.

Életünk célját és értelmét unitárius vallásos alapokra helyezve, meg akarjuk találni azt a lelkiületet, mely megerősíti bennünk Istenhez tartozásunk tudatát, és arra kötelez, hogy az életet, a magzatot vállaljuk, ezáltal pedig nemzeti és egyházi jövőnkét biztosítsuk. Meggyőződésünk, hogy hitelveink megtartó erejére alapozott életközpontú vallásossággal megfelelően függetleníteni tudjuk magunkat életkörülményeink anyagi-pénzügyi kötelekeitől, és változtatni tudunk az önámító és öfpusztító életvitelen.

Unitárius ifjakként a fentiek szerint összpontosítunk az életre, ami számunkra végső soron Isten az ő teremtményeivel.

2. Közéleti vonatkozásban sajnálattal állapítjuk meg, hogy a közel két évvel ezelőtti romániai államhatalmi változás, valamint erdélyi magyar nemzetközösségünk érdekvédelmi szervezetének kormányzati szerepvállalása sem hozta meg az elvárt eredményeket. Mindez az önjelű munkavégzés fokozására, saját ügyeink önrendelkezőbb intézésének biztosítására sarkall. Meggyőződésünk, hogy önmagunkért és másokért, de soha más ellenében történő igyekezetünk nyomán fokozatosan elérjük azt, hogy természetesen megillető jogaink koldusaiból és elorzott közösségi javaink visszakunyerálóból egyházi és nemzeti jövőnkét biztosító birtokosokká válunk.

3. A Konferencia keretében tartottuk Egyletünk idei Küldöttgyűlését, amely az elmúlt évi működés kiértékelése, és az időszerű szervezeti kérdések megvitatása mellett választással töltötte be a megüresedett tisztségviselői helyeket.

Ezúton is köszönetünket fejezzük ki támogatóinknak, akik áldozata lehetővé tette évi seregszemlénk megfelelő színvonalú és gazdaságos megszervezését.

Lezajlott Konferenciánk eredményeire és előttünk álló feladataink elvégzéséhez Isten áldását és segítségét kérjük!

Tudósítások, hírek

Az *Egyházi Főtanács* július 23-24. napjain tartotta évi rendes ülését a kiadott és elfogadott tárgysorozat alapján. A főtanácsi istentiszteleten a lelkészi szolgálatot **Máthé Sándor** brassói esperes-lelkész végezte. A közebéden a Berde-serleggel a hagyományos pohárköszöntőt **Zsakó Erzsébet**, az Országos Unitárius Nőszövetség elnöknője mondta.

A Főtanácsot megelőző napokon, július 22-23-án került sor az *Unitárius Lelkészek Országos Szövetségének* (ULOSz) konferenciájára és a *lelkészfeleségek találkozója*ra, szintén Kolozsváron.

Az *Egyházi Képvisező Tanács* július 16-án tartotta II. évnegyedi ülését, amely az évi rendes Főtanácsi ülést készítette elő.

Az *egyházközi közgyűléseket* július 5-12. között tartották: július 4-én Kőhalomban, július 5-én Torocskón és Kadácsban, július 11-12. napjain Bözödön, július 12-én Oklándon.

A *III. évnegyedi lelkészi értekezletekre* szeptember 7-15. között került sor: szeptember 7-én Brassóban, szeptember 8-án Székelykeresztúron, szeptember 10-én Marosszentgyörgyön, szeptember 11-én Homoródszentmártonban, szeptember 15-én Komjászegen. Az értekezleteken **Simén Domokos** lelkész: *Az egyház és a cigánykérdés* és **Molnár Lehel** levéltáros: *Emlékezés Szentábrahámi L. Mihály halálának 240. évfordulójára* című előadások hangzottak el.

Szeptember 4-5. napjain a *lelkészfeleségek találkozóját* tartották Székelyderzsben. A találkozó alkalmával tartott istentiszteleten a lelkészi szolgálatot **Kiss Károly** lelkész végezte.

Az *Országos Nőszövetségi konferenciát* augusztus 2-án tartották Ürmösön. Ez alkalomból az istentiszteleti szolgálatot **Moldován Szeredai Noémi**, marosvásárhelyi gyakorló segédlelkész-vallásoktató végezte.

A *lelkésztovábbképző tanfolyamot* augusztus 31 - szeptember 4. között a pedagógia és a lélektan tárgyköréit előtérbe helyezve Homoródszentmártonban rendezték meg. A meghívott előadók: **Dr. Varga Jenő**, **Militen Enikő** és **Fóris Ferenczi Rita**. A lelkésztovábbképzőn 22 lelkészünk vett részt.

LELKÉSZNEVELÉS

Az unitárius teológiai hallgatók *tanévzáró istentiszteletére* és az V. évesek kibúcsúzására június 21-én került sor a belvárosi templomunkban. Ez alkalomból az istentiszteleti szolgálatot **dr. Rezi Elek** főjegyző végezte. Az istentiszteletet a hallgatók, szülők, tanárok és a meghívottak közös szeretetvendégsége követte.

Az V. évet végzett teológiai hallgatók sikeres *szakvizsgát* tettek szeptember 14-15. napjain, és a következő kinevezésekben részesültek: **Berei István** Kissolymosba, **Demeter Erika** Magyarzsákodra, **Simó Rozália** Székelykálba, **Simó Sándor** Homoródjánosfalvára, **Szabó László** Szindre. **Szász Adrienne** magyarországi abszolvens kinevezéséről a magyarországi Unitárius Egyház gondoskodik.

A II. évet végzett hallgatóink: **Andrási Benedek**, **Bálint Róbert Zoltán**, **Kádár Attila**, **Koppándi Zoltán Attila**, **Szabó József** és ifj. **Szombatfalvi József** eredményes *alapszolgálatot* tettek szeptember 22-24. napjain.

A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Fakultásának I. évfolyamára a sikeres *felvételi vizsga* és az E.K.Tanács jóváhagyásával a következő hallgatók iratkoztak be: **Bodor Piroska Rozália**, **Hegedűs Ti-vadar**, **Lakatos Adél Csilla** és **Orbán Erika**.

A Protestáns Teológiai Intézetben *rektorválasztásra* került sor, amelynek eredményeképpen a következő négy évre **dr. Kovács László Attila** evangélikus teológiai professzor tölti be a tisztséget. Eredményes és áldásos munkát kívánunk!

A teológiai hallgatóink *évnnyitó istentisztelete* október 4-én történt. Ez alkalomból a szószéki szolgálatot **dr. Szabó Árpád** püspök végezte.

Kovács Sándor a kolozsvári III. számú egyházközség lelkésze október 1-től rendes *tanári kinevezést nyert* a Protestáns Teológiai Intézet unitárius egyháztörténelem és vallástörténelem tanszékére.

Augusztus 1-én sikeres *énekvezérképesítő vizsgát* tettek: **Demeter Annabella**, **Hatházi Júlia** és **Koncz Árpád**, a marosvásárhelyi Kántor-tanítóképző végzős diákjai.

ISKOLÁINK ÉLETÉBŐL

Unitárius középiskoláinkban az érettségi vizsgákra június 22 - július 1. napjain, a felvételi vizsgákra július 6-9. napjain került sor. A pótérettségi időpontja augusztus havában zajlott. Diákjaink teljesítménye jónak mondható.

Az Unitárius Kollégium tanári kara és diákjai nevében köszönetünket nyilvánítjuk **Mátyus Etelkának** az iskola könyvtárának fejlesztéséért tett értékes könyvadományáért, **Hermann János** lelkésznek az elektronikus harmónium adományozásáért, valamint az 50 éves érettségi találkozón részt vett egykori unitárius kollégisták anyagi támogatásáért, névszerint: **Hatházy Ferenc, Tompa Sándor, Gotthárd György, Székely László, Péter József, Müller Ádám, Borsai Endre, Botár Andor** afiainak.

LELKÉSZBEIKTATÓK

Július 26-án, **Lázár Levente** lelkészt, a csokfalvi, augusztus 16-án **Pap Mária** lelkésznőt a szentivánlaborfalvi, szeptember 20-án **Bartha Alpár** lelkészt a fiatfalvi egyházközségbe iktatták be ünnepeles keretek között. Egyházzolgálatukra Isten áldását kérjük! Mindhárom alkalommal egyetemes egyházunkat **dr. Szabó Árpád** püspök képviselte és mondott beszédet.

KINEVEZÉSEK

Moldován Szeredai Noémi, marosvásárhelyi gyakorló segédlelkész-vallás tanár szeptember 1-től a csekefalvi, **Kelemen Szabolcs** székelykáli lelkész október 1-től a szentegyházai egyházközségbe nyert kinevezést. Isten tegye áldottá gyülekezeti munkájukat!

• *Az ürmösi templom 200. éves évfordulóját* július 19-én tartották, az ünnepségen **dr. Szabó Árpád** püspök vett részt és végzett szószéki szolgálatot.

• *A kőhalom-homoródi egyházközségben harangavatási ünnepségre* került sor augusztus 2-án. Az egyetemes egyházat **dr. Szabó Árpád** püspök képviselte és mondott beszédet.

• *Az oklándi templom építésének 60. évfordulóját* ünnepelték augusztus 9-én, ahol egyetemes egyházunk nevében **dr. Szabó Árpád** püspök mondott ünnepi beszédet.

• *A Magyarok Világszövetségének* augusztus 22-27. rendezvénysorozatán egyházunkat **dr. Szabó Árpád** püspök és **Andrási György** képviselték.

• *A marosvásárhelyi unitárius egyházközség ÉRTESÍTŐ* címen egyházközségi lapot indított. A folytatáshoz sok sikert kívánunk.

• *Az ODFIE nyári rendezvényeiről* a következő számunk Ifjúsági Oldalán részletesen beszámolunk.

• Október 2-3. napjain Kolozsváron *egyházunk és a Magyarországi Unitárius Egyház képviselői tanácskoztak* időszerű egyházi, teológiai, társadalmi, kulturális és gazdasági kérdésekről. A tanácskozáson **dr. Szabó Árpád** püspök, **dr. Rezi Elek** főjegyző, **Andrási György** előadó tanácsos, **Kovács István** teológiai tanár a romániai, **dr. Murvai Sámuel** és **Mikó István** főgondnokok, **Orbókné Szent-Iványi Ilona** főjegyző, **dr. Sztankóczy Zoltán** a magyarországi unitárius egyház képviselőjében vettek részt.

NYUGDÍJBAVONULÁS

Török Áron sepsiszentgyörgyi lelkész szeptember 1-től 47 évi szolgálat után nyugalomba vonult. Egyházunk hűséges, lelkiismeretes szolgájának bizonyult, akinek munkáját a lupény-vulkáni (1951-1954), énlaki (1954-1972), szentábrahámi (1972-1973) gyülekezetek szolgálata után a sepsiszentgyörgyi lelkészi tevékenység tette áldásossá. Elismerést és tiszteletet érdemelt azért a munkáért, amelyet a sepsiszentgyörgyi templom építése érdekében kifejtett. Egészséget és erőt kívánunk Istentől nyugdíjas éveiben.

HALOTTUNK

Sándor Bálint nyugalmazott lelkész 72 éves korában, július 29-én Szederjesen elhunyt. 1926 január 27-én született Szalárd-Telepen, középiskolai tanulmányait Csíkszeredában végezte. Teológiai tanulmányait a Protestáns Teológiai Inézetben 1951-ben fejezte be. Lelkészként szolgált: Magyarszentbenedeken (1951-1952), Homoródjánosfalván (1952-1963) és Torockószentgyörgyön (1963-1997). Július 31-én temették el Szederjesen, temetésén a lelkészi szolgálatot **Simén Domokos** csíkszeredai lelkész végezte, egyetemes egyházunk nevében **dr. Szabó Árpád** püspök mondott búcsúbeszédet.

Emléke legyen áldott!

Unitárius Közlöny. A Keresztény Magvető melléklete.

Szerkesztő bizottság: **dr. Rezi Elek** főszerkesztő, **Kovács Sándor** szerkesztő. Olvasószerkesztő: **Kürti Miklós**.
Számítógépes munkálatok: **Kriza János**. Készült a TIPOHOLDING nyomdájában.